

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС
виробничої практики
підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 073 Менеджмент
освітньо-професійної програми Менеджмент

Силабус виробничої практики підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 073 Менеджмент, за освітньо-професійною програмою Менеджмент

Розробник: Милько І.П., доцент кафедри менеджменту та адміністрування, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:
гарант ОПП Менеджмент

Ірина ВОЛИНЕЦЬ

Силабус виробничої практики затверджено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування протокол № 1 від 26 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри:

Лариса ЧЕРЧИК

I. Опис виробничої практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо- професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 073 Менеджмент Менеджмент Перший (бакалаврський)	Виробнича
		Рік навчання: <u>3 рік</u>
Кількість годин/кредитів: 90/3		Семестр: <u>5,6</u>
		Консультації: <u>12 год.</u>
		Самостійна робота: <u>78 год.</u>
		Форма контролю: <u>залік</u>

II. Інформація про керівників практики***Буняк Надія Михайлівна***

Науковий ступінь *кандидат економічних наук*

Вчене звання *доцент*

Посада *доцент кафедри менеджменту та адміністрування*

Контактна інформація

Телефон *+38(066)789-28-06*

Електронна пошта: Buniak.Nadiya@vnu.edu.ua

Волинець Ірина Григорівна

Науковий ступінь *кандидат економічних наук*

Вчене звання *доцент*

Посада *доцент кафедри менеджменту та адміністрування*

Контактна інформація

Телефон *+38(066)175-57-85*

Електронна пошта: Irina.Volynets@vnu.edu.ua

Левицький Віктор Володимирович

Науковий ступінь *кандидат економічних наук*

Вчене звання *доцент*

Посада *доцент кафедри менеджменту та адміністрування*

Контактна інформація

Телефон *+38(099)908-98-55*

Електронна пошта: Levytskyj.Viktor@vnu.edu.ua

Милько Інна Петрівна

Науковий ступінь *кандидат економічних наук*

Вчене звання *доцент*

Посада *доцент кафедри менеджменту та адміністрування*

Контактна інформація

Телефон *+38(050)669-15-04*

Електронна пошта: Mylko.Inna@vnu.edu.ua

Рейкін Віталій Самсонович

Науковий ступінь *доктор економічних наук*

Вчене звання *професор*

Посада *професор кафедри менеджменту та адміністрування*

Контактна інформація

Телефон *+38(050)926-23-69*

Електронна пошта: Reikin.Vitaliy@vnu.edu.ua

Черчик Лариса Миколаївна

Науковий ступінь *доктор економічних наук*

Вчене звання *професор*

Посада *завідувач кафедри менеджменту та адміністрування*

Контактна інформація

Телефон *+38(050)194-45-05*

Електронна пошта: Cherchyk.Larysa@vnu.edu.ua

Ющишина Лариса Олексіївна

Науковий ступінь *кандидат економічних наук*

Вчене звання *доцент*

Посада *доцент кафедри менеджменту та адміністрування*

Контактна інформація

Телефон *+38(050)338-15-98*

Електронна пошта: Yushchyshyna.Larysa@vnu.edu.ua

Адреса кафедри для консультування: вул. Винниченка, 28, корпус G ВНУ імені Лесі Українки, к. 306.

Дні занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Терміни практики: протягом 1 і 2 семестрів – денна форма навчання
протягом 1 і 2 семестрів – заочна форма навчання

III. Опис практики**1. Анотація практики**

Виконання програми виробничої практики сприяє закріпленню теоретичних знань через виконання реальних функціонально-управлінських, дослідницьких і соціальних завдань на підприємстві. Практична підготовка здобувачів вищої освіти орієнтована на виконання загальних функцій управління та формування передбачених освітньо-професійною програмою компетентностей, практичне використання знань, засвоєних відповідно до освітньо-професійної програми, на визначених первинних посадах.

У період практики здобувач вищої освіти виконує роботу на відповідному робочому місці під керівництвом керівника практики від університету та від підприємства. Під час проходження практики здобувачі можуть брати участь у виробничих нарадах, вирішенні виробничих питань.

2. Пререквізити: виробнича практика тісно пов'язана та дозволяє практично застосувати теоретичні знання отримані при вивченні таких освітніх компонент: «Менеджмент», «Менеджмент організацій», «Соціальний менеджмент», «Система обґрунтування управлінських рішень», «Мотивація персоналу», «Менеджмент персоналу», «Самоменеджмент», «Ризик-менеджмент».

Постреквізити: курсова робота з функціональних областей організації, переддипломна практика, кваліфікаційна робота.

3. Мета практики.

Метою виробничої практики є поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з основних професійно орієнтованих освітніх компонент, опанування сучасними прийомами та методами прийняття управлінських рішень, розроблення пропозицій щодо впровадження найновіших технологій управління підприємством; систематичного оновлення та творчого застосування набутих знань у практичній діяльності при вирішенні завдань діяльності, які постають при реалізації ключових функцій менеджменту.

Завдання виробничої практики. Практична підготовка здобувачів вищої освіти на першому бакалаврському рівні за спеціальністю орієнтована на виконання загальних функцій управління та формування передбачених освітньо-професійною програмою

компетентностей, практичне використання знань, засвоєних відповідно до освітньо-професійної програми, на визначених первинних посадах.

4. Результати навчання (компетентності).

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, які характеризуються комплексністю і невизначеністю умов, у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів соціальних, поведінкових та гуманітарних наук.

Загальні компетентності:

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК16. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності:

СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.

СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.

СК4. Вмінні визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

СК18. Здатність проводити фінансовий та економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання.

Програмні результати:

ПРН4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН22. Знати і розуміти особливості економіки підприємств та використовувати набуті знання у практичній діяльності.

ПРН25. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.

За результатами проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти подають науковому керівнику звіт згідно з затвердженим графіком.

IV. Етапи практики

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	Вибір та узгодження баз практик, формування наказу
2. Ознайомлювальний	Ознайомлення з програмою, обов'язками сторін, вимогами до звіту та умовами оцінювання
3. Основний	Проходження практики, виконання її програми
4. Підсумковий	Захист звіту про проходження практики

V. Види (форми) індивідуальних завдань

Вступ. Обсяг 2 сторінки. Розкриває роль, що відіграє підприємство певної галузі в економіці регіону, мету та завдання проходження виробничої практики.

Розділ 1. Загальна характеристика підприємства – об'єкта практики (5-6 с.)

Охарактеризувати статус підприємства, господарську діяльність, регулювання та контроль за діяльністю підприємства з боку держави, управління діяльністю підприємства з боку власників, організацію управління діяльністю підприємства, інструктивних, нормативних і методичних матеріалів, які використовуються на підприємстві, їх якість та повнота.

Розділ 2. Аналіз стану та результатів окремих напрямів діяльності підприємства – об'єкта практики (до 20 с.)

Оцінити якість управління та досягнутих результатів за окремими функціональними напрямками діяльності підприємства:

2.1. Планово-економічна діяльність підприємства. Проаналізувати організацію планово-економічної діяльності на підприємстві, методичне забезпечення аналітичної та планової роботи; оцінити систему аналізу та планування показників господарської діяльності, що застосовується на підприємстві, охарактеризувати ефективність їх функціонування; проаналізувати результати господарської діяльності підприємства на основі форм річної фінансової та статистичної звітності.

2.2. Управління персоналом. Проаналізувати організацію роботи з персоналом підприємства, кількісний та якісний склад кадрової служби; проаналізувати штатний розклад працівників підприємства та структуру персоналу; оцінити кадрову політику, яка провадиться на підприємстві, підвищення кваліфікації працівників, атестацію працівників; проаналізувати рух персоналу, рівень використання комп'ютерної техніки, спеціалізованого програмного забезпечення у діяльності працівників кадрової служби.

2.3. Управління маркетинговою та логістичною діяльністю підприємства. Проаналізувати організацію маркетингової та комерційної діяльності на підприємстві; зробити аналіз джерел інформації та програмних продуктів, що використовуються певними спеціалістами для здійснення закупівельної, маркетингової діяльності, моніторингу ринку; проаналізувати основних постачальників ресурсів та споживачів продукції (робіт, товарів, послуг) підприємства; оцінити фактори, що впливають на зміну попиту на матеріальні (товарні) ресурси в окремі періоди; проаналізувати комунікаційні заходи маркетингу; проаналізувати обґрунтованість планів маркетингу для забезпечення досягнення цілей підприємства.

2.4. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. Оцінити стан організації зовнішньоекономічної діяльності за основними напрямками; проаналізувати експорт (імпорт) товарів та послуг на підприємстві; оцінити основних конкурентів підприємства на світовому ринку.

2.5. Управління обліково-фінансовою діяльністю підприємства. Охарактеризувати основні елементи облікової системи підприємства з позицій створення базису для здійснення фінансового аналізу за такими напрямками: організаційний, технічний, методологічний. Оцінити діяльність фінансової служби або іншої ланки, на яку покладено виконання її функцій. Проаналізувати організацію грошового обороту, обсяги та повноту формування статутного фонду, організацію роботи щодо моніторингу взаєморозрахунків з кредиторами, наявність заборгованості по розрахунках. Провести аналіз обсягів повноти та своєчасності сплати податкових та інших обов'язкових платежів. Оцінити фінансово-майновий стан підприємства.

2.6. Стратегічне управління підприємством. Охарактеризувати посади працівників, що відповідають за розробку стратегії. Провести SWOT-аналіз середовища підприємства. Сформулювати місію організації, яка б включала наступні моменти: проголошення цінностей і переконань; продукти, які підприємство виробляє, або потреби, які воно збирається задовольнити; ринок, на який підприємство націлюється, та засоби виходу на нього; ключові технології, що будуть використовуватись; стратегічні принципи розвитку.

2.7. Управління інноваційною діяльністю підприємства. Охарактеризувати підрозділ (посаду), що відповідає за здійснення інноваційної діяльності. Провести дослідження інноваційної діяльності підприємства, оцінити рівень її інноваційної активності. Проаналізувати структурні елементи нововведень у діяльності підприємства. Охарактеризувати кінцевий результат діяльності підприємства (випуск продукції або надання послуг) на відповідність «інноваційна продукція» або «інноваційний продукт» згідно до Закону України «Про інноваційну діяльність». Оцінити ефективність інноваційних проєктів, які реалізувались на підприємстві. Оцінити доцільність та можливість розробки інноваційної стратегії діяльності підприємства. Оцінити доцільність здійснення реального інвестування на підприємстві (для підприємств ЗЕД). Проаналізувати необхідність та доцільність проведення фінансового інвестування. Оцінити ефективність інвестиційних проєктів, що здійснюються на підприємстві. Розробити пропозиції щодо перспективи розвитку інноваційної та напрямів інвестиційної діяльності підприємства.

Розділ 3. Пропозиції щодо удосконалення діяльності підприємства (4-5 с.)

Залежно від спеціалізації навчання, наукових інтересів та особистих бажань студент повинен розробити конкретні та обґрунтовані пропозиції щодо удосконалення окремого напрямку (напрямів) роботи підприємства або впровадження певного нововведення (інновації).

Пропозиції можуть бути спрямовані як на удосконалення існуючих функціональних напрямів діяльності підприємства (планово-економічна, управління персоналом, маркетингово-комерційна, фінансово-облікова діяльність тощо), так і передбачати принципів нововведення (впровадження нових продуктів, диверсифікація, зміна спеціалізації діяльності, здійснення реального чи фінансового інвестування, вихід на зовнішні ринки і т.д.).

Розробка пропозицій має ґрунтуватися на виявлених недоліках організації роботи підприємства, наявних резервах її удосконалення, вивченні вітчизняного й закордонного досвіду кращих підприємств аналогічного та споріднених профілів діяльності.

Висновки (2-3 с.)

Стисло формулюються основні висновки, пропозиції і рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності підприємства – бази виробничої практики за кожним пунктом проведеного дослідження.

Список використаних джерел.

Додатки.

VI. Оцінювання результатів практики

Відвідування бази практики та консультацій дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно і якісно виконати завдання практики. Студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню завдань та захисту звіту про походження практики. Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, визначених наказом про проходження практики.

Політика доброчесності. Згідно з Положенням про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників ВНУ імені Лесі Українки, з метою запобігання академічному плагіату здійснюється перевірка звітів на унікальність (можуть не вводитись такі структурні частини роботи як «Список використаних джерел» і «Додатки»). Ознакою присутності/відсутності академічного плагіату у роботі є індекс унікальності (оригінальності) тексту, який розраховується автоматично рекомендованим до використання комп'ютерним програмним засобом і представляється у формі згенерованого відповідним програмним засобом звіту.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика виставлення балів. Відповідно до Положення про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (затверджене наказом 220-з від 29.06.2022 р.) передбачена форма контролю – диференційований залік.

Критерії оцінювання

Елементи оцінювання	Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів
<i>Оцінювання звіту керівником: 100 балів</i>		
1. Своєчасність подання		10
2. Якість написання у тому числі:		90
Зміст	Наявність всіх структурних компонентів, стиль формулювання, відповідність поставленим завданням	5
Вступ	– актуальність і постановка проблеми (виявлення суперечностей, які зумовили актуальність проблеми); – рівень розробки проблеми (констатація наявності досліджень з проблеми); – об'єкт, предмет, мета, завдання (чіткість формулювання, логічність, відповідність і взаємно відповідність); – методи дослідження, їх відповідність меті та завданням	10
Основна частина	– глибина розкриття завдань дослідження; – доцільність і рівень використання джерел; – логіка викладу матеріалу; – наявність науково грамотно сформульованих власних думок, відповідність науковому стилю; – використання методів, задекларованих у вступі.	35
Висновки	– відповідність логіки побудови висновків поставленим меті та завданням; – адекватність та обґрунтованість висновків.	15
Список використаних джерел	– кількість літературних джерел; – наявність сучасних актуальних джерел з досліджуваної проблеми; – відповідність оформлення списку використаних джерел бібліографічним вимогам.	10
Додатки	- наявність звітності; - наявність додаткових розрахунків; - правильність подання та оформлення.	5
Оформлення роботи	Відповідність вимогам до оформлення курсових робіт (шрифт, обсяг, цитування та посилання на джерела, таблиці, рисунки, додатки тощо).	10
<i>Оцінювання звіту членами комісії у процесі захисту: 100 балів</i>		
Захист роботи	логічне та аргументоване викладання матеріалу	20
	наявність елементів наукової творчості та самостійності	40
	володіння студентом матеріалами роботи	20
	аргументовані відповіді на запитання членів комісії	20

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним

1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перекладання
------	--------------	----	------------------------

VII. Рекомендована література

1. Буняк Н. М., Коленда Н. В., Черчик Л. М. Менеджмент : Практичний курс : навч. посіб. За заг. ред. Л. М. Черчик Луцьк : Терен, 2017. 278 с.
2. Буняк Н.М. Маркетинговий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки. 2019. 76 с.
3. Гуторова О. О. Менеджмент організації: навч. посіб. Харків: ХНАУ, 2017. 267 с.
4. Довгань Л. Є., Малик І. П., Мохонько Г. А., Шкробот М.В. Менеджмент організації: навчальний посібник. Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с.
5. Коленда Н.В. Методичні вказівки до проходження виробничої практики студентами спеціальності 073 «Менеджмент». Луцьк, 2019. 40 с.
6. Менеджмент: навч. посіб. / За заг. ред. Г. Є. Мошека. Київ: Ліра-К, 2015. 550 с.
7. Менеджмент: навч. посіб. / За заг. ред. Г. О. Дорошенко та ін.; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Г.О. Дорошенко. Харків : ВСВ-Принт, 2015. 299 с.
8. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
9. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
10. Осовська Г. В., Осовський О. А. Менеджмент: підручник. 4-е вид., перер. і доп. Київ: Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.
11. Петруня Ю.Є. Прийняття управлінських рішень на підприємстві: навч. посібник. Вид. 2-ге, переробл. і допов. Київ: ЦУЛ, 2016. 216 с.
12. Скібіцька Л.І. Антикризисний менеджмент: навч. посібник. Київ : ЦУЛ, 2014. 584 с.
13. Стахів О. Г., Явнюк О. І., Волощук В. В. Вступ до менеджменту: навч. посіб. / За наук. ред. док. екон. наук, проф. М. Г. Бойко. Івано-Франківськ: «Лілея-НВ», 2015. 336 с.
14. Черчик Л.М. Методичні вказівки до проходження виробничої практики. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки. 2023. 37 с.
15. Черчик Л.М. Стратегічне управління: Конспект лекцій. Луцьк: СНУ імені Лесі Українки, 2017. 60 с.
16. Черчик Л.М. Інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. Луцьк : СНУ імені Лесі Українки, 2017. 171 с.
17. Черчик Л.М. Управління розвитком персоналу та технології самоменеджменту: конспект лекцій. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки. 2022. 156 с.
18. Черчик Л.М. Проектний менеджмент. Практичний курс: навч. посіб. Луцьк : ВНУ імені Лесі Українки, 2018. 184 с.
19. Черчик Л., Стрижеус Л. Менеджмент персоналу: навч. посіб. Луцьк, 2021. 146 с.
20. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л. Менеджмент: навч. посіб. Тернопіль: Крок, 2017 р. 252 с.